EDIȚIE ÎN LIMBA ROMÂNĂ

أسماء الله وصفاته وموقف أهل السنة منها

Asmāʾ Allāh wa-ṣifātuhu wa-mawqif ahl al-sunna minhā

Numele și atributele lui Allah în înțelegerea Ahl al-Sunna

Muḥammad ibn Ṣāliḥ al-ʿUthaymīn

INSTITUTUL TAWHID
tawhid.ro

Muḥammad ibn Ṣāliḥ al-ʿUthaymīn

Numele și atributele lui Allah în înțelegerea Ahl al-Sunna

أسماء الله وصفاته وموقف أهل السنة منها

Asmāʾ Allāh wa-ṣifātuhu wa-mawqif ahl al-sunna minhā

Institutul Tawhid
România · 2026

Titlul original: أسماء الله وصفاته وموقف أهل السنة منها
Ediția I
Ediția-sursă: Text principal: IslamEnc, cartea 121, versiunea arabă 1.0 (10.10.2026), confruntat cu ediția Fundației Muḥammad ibn Ṣāliḥ al-ʿUthaymīn, ediția III, 1424 H; inclusiv cele două rectificări anexate după cuprins.
Institutul Tawhid · https://www.tawhid.ro

Cuprins

1 Primul punct: atitudinea Ahl al-Sunna față de numele lui Allah, Binecuvântat și Preaînalt 1
2 Al doilea punct: textele despre nume și atribute 9
3 Al treilea punct: abaterea de la această atitudine este o extremă între exagerare și neglijare 12
4 Al patrulea punct: exagerarea în declararea transcendenței duce la anularea întregii religii 15
5 Al cincilea punct: unii dintre cei care denaturează și neagă atributele au spus că Ahl al-Sunna Îl aseamănă pe Allah cu făpturile și Îi atribuie corp 17
6 Al șaselea punct: cei care denaturează și neagă au pretins că Ahl al-Sunna au interpretat alegoric unele texte, ca să-i oblige să facă la fel cu celelalte ori să adopte o atitudine de compromis 20
Statutul trimiterii zakāt al-fiṭr în Afganistan 36
Rectificarea manuscrisă a autorului 36
Îndemn la dăruire 37
Rectificarea manuscrisă a autorului 37

Introducere

În numele lui Allah, Cel Milostiv, Cel Îndurător.

Toată lauda I se cuvine lui Allah. Îl lăudăm, Îi cerem ajutorul și iertarea și ne căim către El. Căutăm ocrotirea lui Allah de răul din noi înșine și de faptele noastre rele. Pe cel călăuzit de Allah nimeni nu-l poate rătăci, iar pe cel pe care El îl lasă în rătăcire nimeni nu-l poate călăuzi. Mărturisesc că nu există nicio divinitate demnă de adorare în afară de Allah, Unicul, fără asociat, și mărturisesc că Muḥammad este robul și Trimisul Său. Allah Preaînaltul l-a trimis înaintea Ceasului ca vestitor de bine, avertizor, chemător la Allah cu îngăduința Lui și făclie luminoasă. El a transmis mesajul, a împlinit ceea ce i-a fost încredințat, a sfătuit comunitatea și s-a străduit pentru Allah cu străduința cuvenită, cu limba, mâna și averea sa, până ce i-a venit certitudinea morții. Binecuvântările și pacea lui Allah fie asupra lui, a familiei sale, a companionilor săi și a celor care îi urmează cu bunătate până în Ziua Judecății.

Acestea fiind spuse, fraților prezenți, vă amintesc vouă și mie însumi binefacerea Islamului pe care Allah a dăruit-o acestor ținuturi, odinioară și astăzi. Aceste ținuturi au fost locul mesajului lui Muḥammad ﷺ, ultimul dintre profeți, trimis tuturor oamenilor, ba chiar djinnilor și oamenilor.

În aceste ținuturi, așa cum a început Islamul, tot la ele se întoarce, după cum s-a stabilit din hadisul Profetului ﷺ: *„Credința se va strânge în Medina așa cum șarpele se retrage în vizuina sa."*[1]

Nu cunosc — și Allah este martor la ceea ce am în inimă — alte ținuturi islamice în epoca noastră care să se țină de religia lui Allah mai puternic decât acestea, atât prin poporul lor, cât și prin cei pe care Allah i-a pus să le conducă.

Fraților, dacă nu suntem recunoscători pentru această mare binefacere, ea, ca orice altă binefacere, este aproape de a dispărea.

1 Al-Bukhārī, vol. 2, p. 222, Cartea virtuților Medinei; Muslim, vol. 1, p. 131, Cartea credinței.

Necredința poate lua locul credinței, iar trufia locul supunerii față de Allah, dacă nu păstrăm această binefacere, ocrotind-o, apărând-o și luptând pentru ea.

Fraților!

Aceste ținuturi, din pricina marii binefaceri pe care Allah le-a dăruit-o — binefacerea Islamului, înainte de toate și în cele din urmă — au devenit ținta loviturilor menite să-i îndepărteze pe locuitorii lor de religie, atât în morală, cât și în credință. Tinerilor le revine, așadar, o datorie. Îi numesc în mod deosebit din trei motive: sunt oamenii viitorului; au hotărâre mai puternică și fermitate mai mare decât cei pe care bătrânețea i-a domolit; și asupra lor se concentrează aceste lovituri.

Îi îndemn pe tineri să-și apere țara de uneltirea vrăjmașilor. Vrăjmașii lor dau lovitură după lovitură ca să nimicească marea binefacere pe care Allah ne-a dăruit-o: religia Islamului.

Tinerilor!

Cereți ajutorul lui Allah, Slavă Lui, Preaînaltul, prin ceea ce v-a învățat din Legea Sa, apoi folosiți înțelepciunea celor vârstnici, vrednici de încredere, cinstiți, învățați și înzestrați cu dovezi. Ajutați-vă de aceasta ca să vă apărați țara de uneltirea vrăjmașilor. Să știți că viața lumească urmează religiei: nici binefacerea, nici viața lumească nu se vor împlini și nu va exista viață bună decât prin credință și fapte bune. Allah Preaînaltul spune:

﴿مَنْ عَمِلَ صَٰلِحًا مِّن ذَكَرٍ أَوْ أُنثَىٰ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَلَنُحْيِيَنَّهُۥ حَيَوٰةً طَيِّبَةً ۖ وَلَنَجْزِيَنَّهُمْ أَجْرَهُم بِأَحْسَنِ مَا كَانُوا۟ يَعْمَلُونَ﴾

Pe cel care face o faptă bună, bărbat ori femeie, fiind credincios, îl vom face să trăiască o viață bună și le vom da răsplata după cele mai bune fapte pe care le săvârșeau.

Coran, al-Naḥl, 16:97

Fraților!

Problemele epocii noastre sunt numeroase, iar eu am ales să vorbesc despre *„Numele și atributele lui Allah și atitudinea Ahl al-Sunna față de ele”*. Poate mulți dintre voi vor spune: *„De ce ai ales tocmai acest subiect? Oare nu credem cu toții, îndeosebi oamenii acestei Peninsule, în numele și atributele lui Allah așa cum I se cuvine, fără să le denaturăm ori să le negăm? Oare bătrâna, bătrânul, copilul, bărbatul și femeia nu sunt cu toții deopotrivă, fără să le treacă prin gând denaturarea ori abaterea în numele și atributele lui Allah? De ce ai ales, așadar, tocmai acest subiect?”*

Răspunsul meu este că l-am ales din două motive importante:

Primul: însemnătatea lui. Lucrurile nu stau așa cum cred unii oameni — și nu mă refer numai la oamenii de rând. Chiar unii dintre cei care caută cunoașterea cred că cercetarea numelor și atributelor lui Allah nu are o valoare însemnată. Această gândire este greșită: cunoașterea lui Allah Preaînaltul prin numele și atributele Sale și afirmarea unicității Sale în acestea este una dintre cele trei categorii ale tawḥīdului. Învățații au împărțit afirmarea unicității lui Allah în trei categorii:

Prima: unicitatea Sa în stăpânire, tawḥīd al-rubūbiyya.

A doua: unicitatea Sa în adorare, tawḥīd al-ulūhiyya.

A treia: unicitatea Sa în nume și atribute, tawḥīd al-asmāʾ wa-l -ṣifāt.

Este, așadar, o parte importantă a tawḥīdului pe care trebuie s-o cunoaștem.

Cunoașterea numelor și atributelor este și unul dintre stâlpii credinței în Allah, care nu se împlinește decât prin patru lucruri:

Primul: credința în existența Sa, Preaînaltul.

Al doilea: credința în stăpânirea Sa, în cuprinderea împărăției Sale și în puterea autorității Sale.

Al treilea: credința în divinitatea Sa, în faptul că numai El este vrednic de adorare și că adorarea oricui altcuiva este falsă.

Al patrulea dintre stâlpii fără de care credința în Allah nu se împlinește, și care este subiectul acestei prelegeri, este credința în numele și atributele lui Allah.

Nu-mi închipui că cineva poate adora un Domn ale cărui nume și atribute nu le cunoaște. Cum se poate aceasta, când își întinde

mâinile spre El: *„O, Doamne! O, Doamne!”*? Dacă nu știe că El are atribute și nume prin care este chemat, cum Îl ia ca Divinitate Atotputernică, adăpost, ocrotitor și ajutător? De aceea Ibrāhīm, prietenul apropiat al lui Allah, i-a spus tatălui său:

﴿يَاأَبَتِ لِمَ تَعْبُدُ مَا لاَ يَسْمَعُ وَلاَ يُبْصِرُ وَلاَ يُغْنِي عَنكَ شَيْئًا﴾

Tată, de ce adori ceea ce nu aude, nu vede și nu-ți folosește cu nimic?

Coran, Maryam, 19:42, fragment

Cunoașterea numelor și atributelor lui Allah este importantă în religia Lui; omul trebuie s-o cunoască și s-o împlinească.

Al doilea motiv pentru care am ales subiectul este mulțimea vorbelor false despre el în ultima vreme. Când studiam, citeam despre el ca despre ceva îndepărtat de noi în timp și loc. Acum însă îl găsim între noi, în ziarele citite și în manualele stabilite de unele instituții de învățământ.

Trebuie deci să cunoaștem atitudinea Ahl al-Sunna wa-l-Jamāʿa, oamenii Sunnei și ai comunității, față de numele și atributele lui Allah, ca să fim treji, prevăzători și să știm cum judecăm ceea ce se publică ori se predă. În ultima vreme s-a înmulțit confuzia în vorbirea despre numele și atributele lui Allah; uneori s-a spus adevărul, iar de multe ori falsul. Trebuie să cercetăm temeinic acest lucru, ca să nu fim luați de patimi sau de idei greșite în această privință. Îmi voi rezuma cuvântul în următoarele puncte:

Primul punct: atitudinea Ahl al-Sunna wa-l-Jamāʿa față de nume și atribute.

Al doilea punct: textele despre nume și atribute.

Al treilea punct: abaterea de la această atitudine.

Al patrulea punct: exagerarea în declararea transcendenței lui Allah duce la anularea întregii religii.

Al cincilea punct: unii dintre cei care denaturează și neagă atributele i-au atacat pe Ahl al-Sunna, acuzându-i de asemănare, comparare și corporalizare.

Al șaselea punct: cei care denaturează și neagă atributele au pretins că Ahl al-Sunna au interpretat alegoric unele texte, pentru a-i obliga să facă la fel cu celelalte ori să adopte o atitudine de compromis. Vom arăta falsitatea acestei pretenții.

1 Primul punct: atitudinea Ahl al-Sunna față de numele lui Allah, Binecuvântat și Preaînalt

Numele lui Allah Preaînaltul sunt toate numele cu care El Însuși S-a numit în Cartea Sa ori cu care L-a numit făptura care Îl cunoaște cel mai bine, Trimisul Său Muḥammad ﷺ.
Atitudinea Ahl al-Sunna față de aceste nume este că ei cred că sunt nume ale lui Allah, cu care Allah, Preaputernicul și Preamăritul, S-a numit și că sunt cele mai frumoase nume, fără nicio lipsă în vreun fel. Allah Preaînaltul spune:

﴿وَلِلَّهِ ٱلْأَسْمَآءُ ٱلْحُسْنَىٰ فَٱدْعُوهُ بِهَا ۖ وَذَرُوا۟ ٱلَّذِينَ يُلْحِدُونَ فِىٓ أَسْمَٰٓئِهِۦ ۚ سَيُجْزَوْنَ مَا كَانُوا۟ يَعْمَلُونَ﴾

Ale lui Allah sunt cele mai frumoase nume; chemați-L prin ele și lăsați-i pe cei care se abat în privința numelor Sale. Vor fi răsplătiți pentru ceea ce făceau.

Coran, al-Aʿrāf, 7:180

Ei afirmă aceste nume ca nume ale lui Allah și afirmă și atributele pe care le cuprind.

De pildă, printre numele lui Allah este al-ʿAlīm, Atotștiutorul. Ei îl afirmă drept nume al lui Allah, Slavă Lui, Preaînaltul, și spun: *„O, Atotștiutorule!”* Afirmă că El Se numește astfel și că știința este un atribut al Său, indicat de numele al-ʿAlīm. Acest nume este derivat din știință. Orice nume derivat dintr-un sens trebuie să

cuprindă acel sens din care a fost derivat. Aceasta este cunoscut în arabă și în toate limbile.

Ei afirmă și efectul indicat de nume, dacă numele este derivat dintr-un substantiv verbal tranzitiv.

De pildă, al-Raḥīm, Îndurătorul, este unul dintre numele lui Allah. Ei cred că este unul dintre numele Sale și cred în atributul îndurării pe care îl cuprinde. Îndurarea este un atribut real, afirmat pentru Allah, indicat de numele al-Raḥīm. Ea nu este simpla voință de a face bine și nici binefacerea însăși; voința de a face bine și binefacerea însăși sunt dintre efectele acestei îndurări. Ei cred și în efectul acestei îndurări: că prin ea El Se îndură de cine o merită. Allah Preaînaltul spune:

﴿يُعَذِّبُ مَن يَشَآءُ وَيَرۡحَمُ مَن يَشَآءُۖ وَإِلَيۡهِ تُقۡلَبُونَ﴾

El îl pedepsește pe cine voiește și Se îndură de cine voiește, iar la El veți fi întorși.

Coran, al-ʿAnkabūt, 29:21

Aceasta este regula Ahl al-Sunna wa-l-Jamāʿa în privința numelor:

Cred că sunt nume cu care Allah S-a numit și Îl cheamă prin ele.

În al doilea rând: cred în atributul cuprins de nume, căci toate numele lui Allah sunt derivate, iar ceea ce este derivat, după cum se știe, indică sensul din care a fost derivat.

În al treilea rând: cred în efectul cuprins de nume, dacă numele este tranzitiv, precum al-ʿAlīm, Atotștiutorul, al-Raḥīm, Îndurătorul, al-Samīʿ, Auzitorul, și al-Baṣīr, Văzătorul.

Dacă numele este derivat dintr-un substantiv verbal intranzitiv, el nu trece dincolo de Cel numit. De pildă, viața: unul dintre numele lui Allah Preaînaltul este al-Ḥayy, Cel Viu. Al-Ḥayy indică atributul vieții, iar viața este însușirea Celui Viu Însuși și nu trece la altcineva.

La fel, al-ʿAẓīm, Cel Măreț: acesta este numele, iar măreția este atributul. Măreția este însușirea Celui Măreț Însuși și nu trece la altcineva.

Numele sunt, așadar, de două feluri: tranzitive și intranzitive. Credința în cel tranzitiv nu se împlinește decât prin cele trei lucruri: credința în nume, apoi în atribut, apoi în efect.

Credința în cel intranzitiv nu se împlinește decât prin afirmarea a două lucruri: numele și atributul.

În privința atributelor, atitudinea Ahl al-Sunna wa-l-Jamāʿa este afirmarea oricărui atribut cu care Allah S-a descris ori cu care L-a descris Trimisul Său Muḥammad ﷺ. Însă afirmarea se face fără a preciza modalitatea, fără a asemăna cu făpturile, fără denaturare și fără negare, fie că atributul ține de Ființa Sa, fie de acțiunile Sale.

Dacă cineva spune: *„Deosebiți-ne atributele Ființei de atributele acțiunilor”*,

răspundem: Atributele Ființei sunt cele nedespărțite de Ființa Creatorului, adică El le-a avut dintotdeauna și le va avea pentru totdeauna.

Atributele acțiunilor sunt cele legate de voia Sa: Allah le împlinește potrivit înțelepciunii Sale, Slavă Lui, Preaînaltul. Exemplu pentru primul fel: viața este un atribut al Ființei, pentru că Allah a fost dintotdeauna și va fi întotdeauna viu:

﴿هُوَ الأَوَّلُ وَالآخِرُ﴾

El este Cel Dintâi și Cel din Urmă.
Coran, al-Ḥadīd, 57:3, fragment

Profetul ﷺ a explicat: *„Tu ești Cel Dintâi și înaintea Ta nu este nimic; Tu ești Cel din Urmă și după Tine nu este nimic.”* Allah Preaînaltul spune:

﴿وَتَوَكَّلْ عَلَى الْحَيِّ الَّذِي لاَ يَمُوتُ وَسَبِّحْ بِحَمْدِهِ﴾

Încrede-te în Cel Viu, care nu moare, și slăvește-L, aducându-I laudă.

Coran, al-Furqān, 25:58, fragment

La fel sunt auzul, văzul și puterea: toate sunt atribute ale Ființei. Nu este nevoie să le enumerăm, fiindcă le-am cunoscut prin regulă: orice atribut pe care Allah l-a avut dintotdeauna și îl va avea întotdeauna este dintre atributele Ființei, fiind nedespărțit de Ea. Orice atribut legat de voia Sa, pe care Allah îl împlinește când o cere înțelepciunea Sa, este dintre atributele acțiunilor, precum înălțarea Sa deasupra Tronului și coborârea Sa la cerul cel mai de jos.

Înălțarea lui Allah deasupra Tronului este dintre atributele acțiunilor, fiind legată de voia Sa. Allah spune:

﴿إِنَّ رَبَّكُمُ اللهُ الَّذِي خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالأَرْضَ فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوَى عَلَى الْعَرْشِ﴾

Domnul vostru este Allah, care a creat cerurile și pământul în șase zile, apoi S-a înălțat deasupra Tronului.

Coran, al-Aʿrāf, 7:54, fragment

Acțiunea este legată de cea precedentă prin *„apoi”*, care indică succesiunea.

Cât despre coborârea la cerul cel mai de jos, cu ea L-a descris făptura care Îl cunoaște cel mai bine, Trimisul lui Allah ﷺ, în ceea ce s-a transmis de la el pe numeroase căi independente și concordante (mutawātir): *„Domnul nostru coboară la cerul cel mai de jos când rămâne ultima treime a nopții și spune: «Cine Mă*

cheamă ca să-i răspund? Cine Îmi cere ca să-i dăruiesc? Cine Îmi cere iertare ca să-l iert?»"

Această coborâre este dintre atributele acțiunilor, fiind legată de voia lui Allah Preaînaltul. Ahl al-Sunna wa-l-Jamāʿa cred în ea, ferindu-se însă de asemănare ori de precizarea modalității. Nu le poate trece prin suflet că El coboară precum făpturile, că Se înalță deasupra Tronului precum ele ori că vine să-i judece pe robii Săi precum vin ele. Ei cred că

﴿لَيْسَ كَمِثْلِهِ شَيْءٌ وَهُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ﴾

Nimic nu este asemenea Lui, iar El este Auzitorul, Văzătorul
Coran, al-Shūrā, 42:11, fragment

și cunosc prin judecată deosebirea uriașă dintre Creator și făptură în ființă, atribute și acțiuni.
Nu le poate trece prin suflet să stabilească: cum coboară, cum S-a înălțat deasupra Tronului ori cum vine să-i judece pe robi în Ziua Învierii? Nu precizează modalitatea atributelor Sale, deși cred că ele au o modalitate, necunoscută însă nouă. Nu pot, așadar, să și-o închipuie, s-o rostească cu limbile lor ori s-o creadă în inimile lor. Allah spune:

﴿وَلَا تَقْفُ مَا لَيْسَ لَكَ بِهِۦ عِلْمٌ ۚ إِنَّ ٱلسَّمْعَ وَٱلْبَصَرَ وَٱلْفُؤَادَ كُلُّ أُو۟لَٰٓئِكَ كَانَ عَنْهُ مَسْـُٔولًا﴾

Nu urma ceea ce nu cunoști! Auzul, văzul și inima: despre toate acestea se va da socoteală.
Coran, al-Isrāʾ, 17:36

El spune:

﴿قُلْ إِنَّمَا حَرَّمَ رَبِّيَ ٱلْفَوَٰحِشَ مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَمَا بَطَنَ وَٱلْإِثْمَ وَٱلْبَغْيَ بِغَيْرِ ٱلْحَقِّ وَأَن تُشْرِكُوا۟ بِٱللَّهِ مَا لَمْ يُنَزِّلْ بِهِۦ سُلْطَٰنًا وَأَن تَقُولُوا۟ عَلَى ٱللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ﴾

Spune: «Domnul meu a interzis numai nelegiuirile, văzute și ascunse, păcatul și asuprirea fără drept, să-I faceți lui Allah asociați pentru care El nu a pogorât nicio dovadă și să spuneți despre Allah ceea ce nu știți».

Coran, al-Aʿrāf, 7:33

Allah este prea măreț ca gândurile să-L cuprindă:

﴿يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلَا يُحِيطُونَ بِهِۦ عِلْمًا﴾

El cunoaște ceea ce este înaintea lor și ceea ce este în urma lor, iar ei nu-L cuprind cu știința.

Coran, Ṭā Hā, 20:110

Dacă îți închipui vreo modalitate, în ce formă ți-o închipui? Dacă încerci, ești de fapt rătăcit și nu poți ajunge la realitate, căci este un lucru care nu poate fi cuprins. Nu este treaba robului să vorbească ori să întrebe despre aceasta. De aceea, potrivit relatării cunoscute între învățați, când un om l-a întrebat pe Imām Mālik, Allah să aibă milă de el: „O, Abū ʿAbd Allāh,

﴿الرَّحْمَنُ عَلَى الْعَرْشِ اسْتَوَى﴾

Cel Milostiv S-a înălțat deasupra Tronului:

Coran, Ṭā Hā, 20:5

cum S-a înălțat?”, Mālik și-a plecat capul până ce l-a cuprins sudoarea și a început să transpire din belșug, fiindcă întrebarea era gravă. Apoi a spus cunoscutele cuvinte: *„Înălțarea este*

cunoscută; modalitatea este necunoscută; credința în ea este obligatorie, iar întrebarea despre ea este inovație." Se mai relatează că a spus: *„Înălțarea nu este necunoscută; modalitatea nu poate fi cuprinsă de rațiune; credința în ea este obligatorie, iar întrebarea despre ea este inovație."*

Cunoaștem, așadar, sensurile atributelor lui Allah, dar nu cunoaștem modalitatea. Nu ne este permis să întrebăm despre ea sau s-o precizăm, după cum nu ne este permis să-L comparăm ori să-L asemănăm cu făpturile. Allah Preaînaltul spune în Coran:

﴿لَيۡسَ كَمِثۡلِهِۦ شَيۡءٞۖ وَهُوَ ٱلسَّمِيعُ ٱلۡبَصِيرُ﴾

Nimic nu este asemenea Lui, iar El este Auzitorul, Văzătorul.
Coran, al-Shūrā, 42:11, fragment

Cine Îi atribuie lui Allah un asemănător în atributele Sale a tăgăduit Coranul, a gândit rău despre Domnul său și L-a înjosit, asemănându-L pe Cel desăvârșit în orice privință cu cel nedesăvârșit. S-a spus:

Nu vezi că sabiei i se micșorează prețul / când spui: *„Sabia taie mai bine decât toiagul"*?

Dau acest exemplu ca să lămuresc sensul. Altfel, între Creator și făptură este o deosebire uriașă, asemenea căreia nu există între făpturi.

Ceea ce contează, fraților, este că trebuie să credem în toate atributele cu care Allah S-a descris și cu care L-a descris Trimisul Său ﷺ, fie atribute ale Ființei, fie ale acțiunilor, fără precizarea modalității și fără asemănare. Precizarea modalității este imposibil de îngăduit, fiind vorbire despre Allah fără cunoaștere:

﴿وَلَا تَقۡفُ مَا لَيۡسَ لَكَ بِهِۦ عِلۡمٞ﴾

Nu urma ceea ce nu cunoști!
Coran, al-Isrā', 17:36, fragment

Asemănarea este imposibil de îngăduit, fiindcă Îl dezminte pe Allah când spune:

﴿لَيۡسَ كَمِثۡلِهِۦ شَيۡءٞۖ وَهُوَ ٱلسَّمِيعُ ٱلۡبَصِيرُ﴾

Nimic nu este asemenea Lui, iar El este Auzitorul, Văzătorul

Coran, al-Shūrā, 42:11, fragment

și afirmă ceea ce nu I se cuvine, asemănându-L făpturilor.

2 Al doilea punct: textele despre nume și atribute

Disputa dintre Ahl al-Sunna și adepții inovației în privința acestor texte dezvăluie deosebirea uriașă dintre ei. Ahl al-Sunna afirmă textele în realitatea și sensul lor aparent, așa cum I se cuvine lui Allah, fără denaturare și fără negare. Aceasta este calea urmată de Ahl al-Sunna wa-l-Jamāʿa.

Am ales cuvântul *„denaturare”*, taḥrīf, în loc de *„interpretare”*, taʾwīl, fiindcă denaturarea este falsă în orice împrejurare. Allah Preaînaltul i-a mustrat pe cei care o urmează:

﴿يُحَرِّفُونَ ٱلْكَلِمَ عَن مَّوَاضِعِهِۦ﴾

Ei răstălmăcesc cuvintele de la locurile lor.

Coran, al-Nisāʾ, 4:46, fragment

Interpretarea poate însă fi corectă și primită ori stricată și respinsă; cea stricată și respinsă are sensul denaturării.

De aceea, Shaykh al-Islām Ibn Taymiyya, Allah să aibă milă de el, a ales în al-ʿAqīda al-Wāsiṭiyya — care rezumă credința Ahl al-Sunna wa-l-Jamāʿa — *„denaturare”* în loc de *„interpretare”*. În multe cărți de credință apare termenul *„interpretare”*, dar prin el autorii înțeleg ceea ce are sensul denaturării: interpretarea fără dovadă, ba chiar contrazisă de dovadă. Aceasta este, în realitate, denaturare.

Ahl al-Sunna wa-l-Jamāʿa spun: credem în aceste versete și hadisuri și nu le denaturăm, fiindcă denaturarea lor este vorbire despre Allah fără cunoaștere din două puncte de vedere.

Aceasta se lămurește prin:

﴿وَجَاء رَبُّكَ وَالْمَلَكُ صَفًّا صَفًّا﴾

Și va veni Domnul tău, iar îngerii, rând după rând.
Coran, al-Fajr, 89:22

Ahl al-Sunna wa-l-Jamāʿa spun:

﴿وَجَاء رَبُّكَ﴾

Va veni Domnul tău
Coran, al-Fajr, 89:22, fragment

înseamnă că El Însuși vine, Slavă Lui, Preaînaltul, însă cu o venire care se cuvine slavei și măreției Sale. Nu seamănă cu venirea făpturilor și nu-i putem preciza modalitatea. Trebuie să-I atribuim lui Allah acțiunea așa cum El Și-a atribuit-o: Allah Preaînaltul va veni în Ziua Învierii cu o venire reală, El Însuși.

Cei care denaturează au spus că sensul este: *„Va veni porunca Domnului tău."* Aceasta este o nedreptate față de text din două puncte de vedere:

Primul: negarea sensului său aparent. De unde știu că Allah Preaînaltul n-a intenționat sensul aparent a ceea ce Și-a atribuit, când Allah spune că Coranul a fost pogorât într-o limbă arabă limpede? Trebuie să luăm înțelesul cuvântului potrivit acestei limbi arabe limpezi. De unde am știi că Allah Preaînaltul n-a voit sensul aparent? Negarea sensului aparent al textului este, așadar, vorbire despre Allah fără cunoaștere.

Al doilea: afirmarea unui sens pe care formularea aparentă nu-l indică. Au ei cunoaștere că Allah Preaînaltul a voit sensul spre care au abătut formularea? Știu ei că Allah a voit venirea poruncii Sale? Ar putea fi intenționat altceva atribuit lui Allah, în afară de poruncă.

Oricine denaturează, adică abate vorbirea de la sensul aparent fără dovadă religioasă, vorbește deci despre Allah fără cunoaștere din două puncte de vedere:

Primul: neagă sensul aparent al vorbirii.

Al doilea: afirmă un sens contrar celui aparent.

De aceea Ahl al-Sunna wa-l-Jamāʿa se dezic de denaturare și o socotesc o nedreptate față de texte. Allah Preaînaltul nu ne poate vorbi prin ceva, intenționând contrariul sensului aparent, fără să ne lămurească. Allah a pogorât Cartea ca lămurire pentru orice lucru, iar Profetul ﷺ le-a explicat oamenilor, cu îngăduința Domnului lor, ceea ce le-a fost pogorât de la El.

Cât despre asemănare, este limpede că afirmarea ei înseamnă tăgăduirea Coranului:

﴿لَيۡسَ كَمِثۡلِهِۦ شَيۡءٞۖ وَهُوَ ٱلسَّمِيعُ ٱلۡبَصِيرُ﴾

Nimic nu este asemenea Lui, iar El este Auzitorul, Văzătorul.

Coran, al-Shūrā, 42:11, fragment

De aceea calea Ahl al-Sunna wa-l-Jamāʿa față de versetele și hadisurile despre atribute este afirmarea lor în realitatea și sensul lor aparent care I se cuvine lui Allah, fără denaturare și fără negare.

Ibn ʿAbd al-Barr a relatat în al-Tamhīd consensul Ahl al-Sunna asupra acestui lucru, iar Shaykh al-Islām Ibn Taymiyya, Allah să aibă milă de el, l-a citat. A relatat și de la judecătorul Abū Yaʿlā: *„Ahl al-Sunna sunt de acord că este interzisă preocuparea cu interpretarea alegorică a versetelor și hadisurilor despre atribute și că trebuie păstrate în sensul lor aparent."*

3 Al treilea punct: abaterea de la această atitudine este o extremă între exagerare și neglijare

Abaterea de la atitudinea Ahl al-Sunna wa-l-Jamāʿa este o extremă, fie prin exagerare, fie prin neglijare. Oamenii s-au împărțit aici în trei grupuri: două extreme și o cale de mijloc. O extremă a exagerat în declararea transcendenței, până a negat ceea ce Allah a afirmat pentru Sine. Cealaltă a exagerat în afirmare, până a afirmat ceea ce Allah a negat despre Sine. Unii adepți ai inovației au afirmat textele după înțelesul lor aparent, dar au socotit că acest înțeles este de felul atributelor făpturilor — Allah să ne ferească! I-au atribuit Domnului lor lipsă, punându-L alături de făptura nedesăvârșită, și au greșit crezând că sensul aparent înseamnă asemănare. Au afirmat pentru Allah auz, Față, Ochi și Mână, dar le-au socotit pe toate de felul atributelor făpturilor. Au exagerat în afirmare până au ajuns la asemănare. Nuʿaym ibn Ḥammād al-Khuzāʿī, profesorul lui al-Bukhārī, a spus: *„Cine Îl aseamănă pe Allah cu făpturile Sale a devenit necredincios."* Fără îndoială că este necredincios și că Allah, Slavă Lui, Preaînaltul, n-a intenționat prin aceste texte sensul aparent pretins de cel care Îl aseamănă.

Cineva ar putea spune: *„Unde este dovada ta că Allah nu l-a intenționat?"*

Răspund: dovada mea este atât transmisă, cât și rațională.

Dovada transmisă este dată de numeroase versete care neagă asemănarea lui Allah cu orice altceva; cel mai explicit și limpede este:

﴿لَيۡسَ كَمِثۡلِهِۦ شَيۡءٞۖ﴾

Nimic nu este asemenea Lui.
Coran, al-Shūrā, 42:11, fragment

Dovada rațională este că Creatorul nu poate fi niciodată asemenea făpturii în vreun atribut, fiind vădită deosebirea uriașă dintre ei în ființă, atribute și acțiuni.

Alți adepți ai inovației au denaturat textele de la sensul lor aparent și au negat sensul lor care I se cuvine lui Allah. Acești denaturatori s-au împărțit în trei categorii:

Prima: cei care au exagerat foarte mult, până au negat despre Allah amândoi termenii contradictorii. Au spus: *„Nu spune că Allah există și nu spune că nu există. Dacă spui că există, Îl asemeni celor existente; dacă spui că nu există, Îl asemeni celor inexistente."*

Fără îndoială, toate mințile resping aceasta, căci înlăturarea ambilor termeni contradictorii este imposibilă. Opoziția dintre existență și inexistență este o contradicție ai cărei termeni nu pot nici exista împreună, nici lipsi împreună.

A doua: cei care spun: *„Afirmăm negațiile, dar nu afirmăm însușiri pozitive. Nu-L descriem pe Allah prin atribute afirmative, ci prin negații și raportări, iar numele le afirmăm lipsite de sensuri."* Aceasta este atitudinea generală a jahmiților și muʿtaziliților.

A treia: cei care spun: *„Afirmăm unele atribute, fiind indicate de rațiune, și negăm altele, fiindcă rațiunea nu le afirmă."* Unii spun: *„Fiindcă rațiunea le respinge."*

Deși aceste trei categorii sunt la distanțe diferite de adevăr, toate sunt greșite și se află la extreme.

Calea de mijloc este aceea a Ahl al-Sunna wa-l-Jamāʿa: să afirmăm pentru Allah atributele pe care El Și le-a afirmat, fără precizarea modalității și fără asemănare. Astfel lucrăm după

textele religioase în ambele privințe și nu privim cu un singur ochi.

Astfel ne purtăm cu bună-cuviință față de Allah și Trimisul Său și nu o luăm înaintea lor. Păstrăm deplina bună-cuviință: am auzit, am crezut și am ascultat. Ceea ce Allah a afirmat pentru Sine afirmăm; ceea ce Trimisul Său a afirmat pentru El afirmăm; ceea ce Allah a negat despre Sine negăm; ceea ce Trimisul Său a negat despre El negăm; iar despre ceea ce nu s-a spus nimic păstrăm tăcerea.

4 Al patrulea punct: exagerarea în declararea transcendenței duce la anularea întregii religii

Am arătat că unii au exagerat în declararea transcendenței, până au negat atributele, unele dintre ele, atributele afirmative ori atât afirmarea, cât și negarea. Spun: exagerarea în declararea transcendenței, în toate formele ei, duce la anularea întregii religii.

De pildă, dacă cel care declară transcendența afirmă unele atribute și neagă altele, îl întrebăm: *„De ce afirmi și de ce negi?"*

El spune: *„Afirm aceste atribute fiindcă rațiunea le indică și le neg pe celelalte fiindcă rațiunea nu le indică ori indică negarea lor."*

Ceilalți îi spun: *„Noi negăm toate atributele, fiindcă rațiunea nu le indică ori indică negarea lor."*

Primul nu-i poate respinge. Dacă răspunde că rațiunea afirmă cutare și neagă cutare ori nu-l afirmă, celălalt spune: *„Rațiunea mea nu afirmă ceea ce afirmi tu. Câtă vreme rațiunea este criteriul și tu ai negat ceea ce ai negat prin argumentul rațiunii, și eu neg ceea ce neg prin argumentul rațiunii."*

Dar lucrurile nu se opresc la atribute. Vin cei care socotesc adevărurile religioase simple închipuiri, negând Ziua de Apoi, misiunea trimișilor, ba chiar existența lui Allah cu totul — Allah să ne ferească! — și spun: *„Mințile noastre nu primesc ca oasele să revină la viață după ce au putrezit și nu primesc existența unei Grădini ori a unui Foc."* Ei invocă rațiunea, așa cum ceilalți o invocaseră.

Shaykh al-Islām Ibn Taymiyya, Allah să aibă milă de el, a spus: afirmarea atributelor în Coran și Sunna este mai abundentă decât

afirmarea învierii. Oricine neagă atributele nu poate respinge negarea celui care neagă învierea. Fără îndoială, negarea învierii și a legilor revelate înseamnă anularea întregii religii.

Scăparea este urmarea căii sigure: să afirmăm numele și atributele pe care Allah Și le-a afirmat, să negăm atributele pe care El le-a negat despre Sine și să tăcem despre cele asupra cărora a păstrat tăcerea. Astfel nimeni nu ne poate reduce la neputință, căci spunem că aceste chestiuni nevăzute sunt cunoscute numai prin Legea revelată și prin ceea ce s-a transmis de la cel ferit de greșeală. Mințile sunt schimbătoare și diferite: fiecare dintre cei ce invocă rațiunea pretinde ca necesar ceea ce altul pretinde imposibil ori numai posibil, fără a fi necesar.

5 Al cincilea punct: unii dintre cei care denaturează și neagă atributele au spus că Ahl al-Sunna Îl aseamănă pe Allah cu făpturile și Îi atribuie corp

Este de mirare să i se atribuie omului ceea ce el respinge. Ahl al-Sunna wa-l-Jamāʿa resping asemănarea și compararea și spun: *„Cine Îl aseamănă pe Allah cu făpturile Sale a devenit necredincios."* Cum li se poate impune ceea ce mărturisesc că resping? Aceasta este o nedreptate curată.

Ahl al-Sunna wa-l-Jamāʿa spun: *„Noi nu-L asemănăm și nu-L comparăm, ci afirmăm pentru Allah ceea ce El a afirmat pentru Sine și ceea ce Trimisul Său a afirmat pentru El, fără asemănare și fără precizarea modalității. De ce ne denigrați calea și spuneți că Îl asemănăm și Îl comparăm?"*

Totuși, nu este de mirare că Ahl al-Sunna wa-l-Jamāʿa sunt loviți cu asemenea nume urâte. Atribuirea numelor urâte oamenilor adevărului este o moștenire a vrăjmașilor profeților, binecuvântarea și pacea fie asupra lor. Despre profeți s-a spus că sunt vrăjitori și că sunt nebuni:

﴿كَذَٰلِكَ مَآ أَتَى ٱلَّذِينَ مِن قَبۡلِهِم مِّن رَّسُولٍ إِلَّا قَالُواْ سَاحِرٌ أَوۡ مَجۡنُونٌ﴾

Astfel, niciun trimis n-a venit la cei de dinaintea lor fără ca ei să spună: «Vrăjitor ori nebun!».
Coran, al-Dhāriyāt, 51:52

Dar se împuținează adevărul prin asemenea nume? Nu, ci se revarsă, crește în putere și devine tot mai limpede și mai vădit. Lauda I se cuvine lui Allah! Ahl al-Sunna wa-l-Jamāʿa sunt nevinovați de aceste cusururi cu care îi stigmatizează cei ce răstălmăcesc cuvintele de la locurile lor.

Ei mai spun: *„Voi sunteți corporaliști!"* Cum așa? Ce înseamnă acest cuvânt? Dacă citești Coranul de la început până la sfârșit și treci prin întreaga Sunna transmisă de la Profet ﷺ, nu găsești termenul *„corp"* nici afirmat pentru Allah, nici negat despre El, în Cartea lui Allah ori în Sunna Trimisului Său ﷺ. De ce ne obosim mințile și gândurile, prezentând lucrurile într-o lumină rea față de cel care afirmă pentru Allah atributele desăvârșirii așa cum a voit Allah?

Întrucât termenul *„corp"* nu apare în Carte și Sunna, Ahl al-Sunna wa-l-Jamāʿa își urmează calea și păstrează tăcerea în privința lui: *„Nu afirmăm și nici nu negăm corpul ca termen."* Dar putem cere lămurirea sensului: *„Ce înțelegi prin corp? Dacă înțelegi Ființa reală, înzestrată cu atributele desăvârșite care I se cuvin, Allah, Slavă Lui, Preaînaltul, a fost dintotdeauna și va fi întotdeauna Viu, Atotștiutor, Atotputernic, înzestrat cu atributele desăvârșirii care I se cuvin. Dacă înțelegi altceva, precum*

corporalitatea omului, în care fiecare parte a trupului depinde de alta și care are nevoie de ceva care să-l întrețină ca să dăinuie, acesta este un sens nepotrivit lui Allah, Preaputernicul și Preamăritul." Astfel îi dăm sensului dreptul său.

Cât despre termen, nu ne este permis nici să-l afirmăm, nici să-l negăm, ci suspendăm judecata. Dacă îl afirmăm, ni se va cere dovada; dacă îl negăm, ni se va cere dovada. Trebuie deci păstrată tăcerea asupra termenului; în privința sensului se aplică deosebirile arătate.

6 Al șaselea punct: cei care denaturează și neagă au pretins că Ahl al-Sunna au interpretat alegoric unele texte, ca să-i oblige să facă la fel cu celelalte ori să adopte o atitudine de compromis

Aceasta este o pretenție de înșelare și de semănare a îndoielii, publicată în ziare de cei care au publicat-o. Ei au spus: *„Voi, Ahl al-Sunna, ne atacați, spunând că interpretăm alegoric, dar și voi ați făcut-o. De ce ne atacați pentru interpretare, când voi o practicați?"*

Dacă s-ar dovedi, ar fi într-adevăr un argument puternic, fiindcă nimeni nu are dreptul să hotărască după bunul plac ce se poate ori trebuie interpretat astfel și ce nu. Dar Ahl al-Sunna wa-l-Jamāʿa spun: *„Aceasta este o pretenție de înșelare și îndoială; noi nu urmăm această cale. Ne-ați acuzat fie ca să ne obligați să admitem interpretarea alegorică asemenea vouă, fie ca să ne obligați să tăcem despre denaturarea voastră și să facem compromisuri. Cu ajutorul lui Allah, nu vom tăcea asupra a ceea ce ni se impută și de care suntem nevinovați."*

Față de interpretarea alegorică pe care unii dintre adepții ei au pretins-o și au imputat-o Ahl al-Sunna wa-l-Jamāʿa, avem două răspunsuri:

Primul răspuns: respingem că drumul Ahl al-Sunna în această privință ar fi interpretare alegorică. Taʾwīl, în terminologia celor de mai târziu — pe care aceștia o au în vedere — înseamnă abaterea formulării de la sensul său aparent.

Ahl al-Sunna spun: sensul aparent al vorbirii este cel indicat de vorbire ținând seama de context ori de starea celui care vorbește. Cuvintele nu au un sens pentru care au fost create și în afara căruia nu pot fi folosite. Sensurile lor se vădesc prin context și prin starea vorbitorului.

Am citit în retorică și am văzut că interogația vine cu mai multe sensuri. Am studiat prepozițiile și sensurile lor și am aflat că unele au mai multe sensuri. Ce le stabilește? Nu contextul? Realitatea vorbirii este, așadar, ceea ce indică contextul său, iar sensul ei aparent este ceea ce indică contextul, ținând seama de alcătuirea vorbirii și de starea vorbitorului.

Acesta este răspunsul general: nu admitem că sensul aparent al vorbirii este altul decât cel indicat de context ori de starea vorbitorului. Ceea ce indică contextul este realitatea și sensul aparent al vorbirii în mod deplin. Chiar dacă același cuvânt este folosit în alt loc cu alt sens, folosirea lui aici cu sensul indicat de context este, în realitate, sensul său propriu. Acesta este un răspuns.

Al doilea răspuns: chiar dacă admitem că o formulare a fost îndepărtată de sensul său aparent, Ahl al-Sunna wa-l-Jamāʿa nu pot niciodată face aceasta fără dovadă din Carte sau Sunna, aflată în același text ori în altul. Îl provoc pe oricine să-mi aducă un text din Carte ori Sunna despre numele și atributele lui Allah pe care Ahl al-Sunna l-au abătut de la sensul aparent, fără să aibă dovadă pentru aceasta din Cartea lui Allah ori din Sunna Trimisului Său ﷺ.

Dacă sensul spre care Ahl al-Sunna au îndreptat textul este stabilit printr-o dovadă din Carte și Sunna, în realitate ei n-au ieșit din ceea ce Allah a intenționat, căci I-au cunoscut intenția prin a doua dovadă din Carte și Sunna. Lauda I se cuvine lui Allah: ei nu abat vreun text de la ceea ce se numește sensul său aparent din pricina minților lor, ca să ajungă să nege ceea ce

Allah a afirmat pentru Sine și să afirme ceea ce sensul aparent nu indică. Aceasta nu se găsește la niciunul dintre Ahl al-Sunna, laudă lui Allah! Dacă vreți, cercetați-le cărțile scurte și întinse.

Vom da câteva exemple, fără a le cuprinde pe toate. Dacă le-am urmări pe toate cele despre care s-a spus că Ahl al-Sunna wa-l-Jamāʿa le-au abătut de la sensul aparent, cuvântul s-ar prelungi. Vom menționa doar câteva:

Primul exemplu: adepții interpretării alegorice au spus: „Voi, Ahl al-Sunna, ați interpretat

﴿ثُمَّ ٱسۡتَوَىٰٓ إِلَى ٱلسَّمَآءِ﴾

Apoi S-a îndreptat spre cer,
Coran, al-Baqara, 2:29, fragment

spunând că istiwāʾ înseamnă aici intenționare și voință. Dar ați spus că istiwāʾ din

﴿ثُمَّ اسْتَوَى عَلَى الْعَرْشِ﴾

Apoi S-a înălțat deasupra Tronului
Coran, al-Aʿrāf, 7:54, fragment

înseamnă înălțare și ridicare. Aceasta este negreșit o interpretare alegorică a unuia dintre texte, de care nu puteți scăpa. Este cunoscut că istawā ʿalā indică foarte limpede înălțarea deasupra unui lucru. Rămâne că istawā ilā înseamnă intenționare. Ați scos deci cuvântul istawā din sensul lui aparent."

Răspundem: sensul lui istawā se stabilește după construcția de care este legat.

﴿اسْتَوَى عَلَى الْعَرْشِ﴾

S-a înălțat deasupra Tronului
Coran, al-Aʿrāf, 7:54, fragment

înseamnă înălțare într-un fel care se cuvine slavei Sale și nu seamănă cu așezarea unei făpturi deasupra alteia. În

﴿اسْتَوَى إِلَى السَّمَاء﴾

S-a îndreptat spre cer,
Coran, al-Baqara, 2:29, fragment

prepoziția diferă: este ilā, *„spre”*, care indică o țintă, nu înălțarea. Când indică o țintă, verbul cuprinde un sens care arată această țintă: intenția și voința.
Unii dintre Ahl al-Sunna au urmat această înțelegere și au spus:

﴿اسْتَوَى إِلَى السَّمَاء﴾

S-a îndreptat spre cer
Coran, al-Baqara, 2:29, fragment

înseamnă că a intenționat cerul. Intenționarea deplină este exprimată prin istiwā', deoarece în arabă rădăcina lui istiwā' indică deplinătatea:

﴿وَلَمَّا بَلَغَ أَشُدَّهُ وَاسْتَوَى﴾

Când a ajuns la putere deplină și s-a maturizat.
Coran, al-Qașaș, 28:14, fragment

Alt răspuns:

﴿اسْتَوَى إِلَى السَّمَاء﴾

S-a îndreptat spre cer
Coran, al-Baqara, 2:29, fragment

înseamnă *„S-a ridicat”*. Al-Baghawī spune că aceasta se transmite de la Ibn ʿAbbās și de la cei mai mulți exegeți.

Însă nu trebuie să credem că Allah, Slavă Lui, Preaînaltul, ar fi încetat să fie în înălțime când a creat pământul. El a fost dintotdeauna și va fi întotdeauna în înălțime, fiindcă înălțimea este un atribut al Ființei. Chiar dacă istiwā' înseamnă aici ridicare,

nu-i cunoaștem modalitatea. Acesta este încă un răspuns privind versetul.

Așadar, dacă explicăm

﴿اسْتَوَى إِلَى السَّمَاء﴾

S-a îndreptat spre cer
Coran, al-Baqara, 2:29, fragment

prin *„a intenționat-o pe deplin”*, nu am ieșit din sensul aparent al formulării, fiindcă prepoziția legată de istawā diferă între

﴿اسْتَوَى عَلَى الْعَرْشِ﴾

S-a înălțat deasupra Tronului
Coran, al-Aʿrāf, 7:54, fragment

și

﴿اسْتَوَى إِلَى السَّمَاء﴾

S-a îndreptat spre cer.
Coran, al-Baqara, 2:29, fragment

Dacă adoptăm a doua părere, transmisă de la Ibn ʿAbbās și de la cei mai mulți exegeți, că înseamnă *„S-a ridicat”*, nu ne este permis să ne închipuim că Allah Preaînaltul n-ar fi fost în înălțime mai înainte.

Al doilea exemplu: adepții interpretării alegorice au spus: „Voi, Ahl al-Sunna, ați explicat

﴿تَجْرِي بِأَعْيُنِنَا﴾

Ea plutea sub Ochii Noștri
Coran, al-Qamar, 54:14, fragment

prin *«sub privirea Noastră»*. Aceasta contrazice sensul aparent.”

Îi întrebăm: ce înțelegeți din această formulare? Poate cineva înțelege că bāʾ indică interiorul unui loc și că arca lui Nūḥ plutește în Ochiul lui Allah? Niciodată! Nimeni nu înțelege aceasta. În unele locuri, bāʾ poate indica interiorul unui loc, dar în acest verset nu poate avea nicidecum acest sens.

Nu admitem, așadar, că ceea ce voi pretindeți a fi sensul aparent al versetului ar fi într-adevăr sensul său aparent.

Cei care au explicat

﴿تَجْرِي بِأَعْيُنِنَا﴾

Ea plutea sub Ochii Noștri
Coran, al-Qamar, 54:14, fragment

prin *„sub privirea Noastră”* au explicat formularea prin ceea ce rezultă necesar din ea. Aceasta este corect și nu înseamnă abaterea ei de la sensul aparent. Un cuvânt indică sensul fie prin corespondență deplină, fie prin includere, fie prin implicație necesară; niciuna dintre acestea nu îl scoate din sensul aparent.

Lămuresc cele trei feluri de indicare prin exemplul *„casa”*. El indică întreaga casă și alcătuirea ei prin corespondență deplină, adică o construcție alcătuită din odăi, încăperi, curți și altele. Indică fiecare odaie, încăpere sau curte prin includere. Iar prin implicație necesară indică faptul că acea casă trebuie să aibă un constructor care a construit-o.

Noi spunem:

﴿تَجْرِي بِأَعْيُنِنَا﴾

Ea plutea sub Ochii Noștri.
Coran, al-Qamar, 54:14, fragment

Dacă Allah Preaînaltul o vede cu Ochiul Său și o ocrotește, ea plutește sub privirea Sa. Acesta este un sens corect.

Putem răspunde și altfel: sensul este *„Plutea fiind văzută cu Ochii Noștri”*.

Ceea ce contează este să afirmăm din acest verset că Allah, Slavă Lui, Preaînaltul, are Ochi care nu seamănă cu ochii făpturilor și a cărui modalitate nu ne-o putem închipui. Astfel nu ieșim din sensul aparent al formulării.

Ibn ʿAbbās, Allah să fie mulțumit de ei, a explicat

﴿وَلِتُصْنَعَ عَلَى عَيْنِي﴾

Ca să fii crescut sub Ochiul Meu
Coran, Ṭā Hā, 20:39, fragment

prin Ochiul real. Sensul este că Mūsā, binecuvântarea și pacea lui Allah fie asupra sa, este crescut sub Ochiul lui Allah, adică sub vederea prin Ochiul lui Allah, Slavă Lui, Preaînaltul.

Al treilea exemplu: adepții interpretării alegorice au spus: „Voi, Ahl al-Sunna, ați interpretat

﴿وَنَحْنُ أَقْرَبُ إِلَيْهِ مِنكُمْ﴾

Noi suntem mai aproape de el decât voi,
Coran, al-Wāqiʿa, 56:85, fragment

spunând că se intenționează *«mai aproape prin îngerii Noștri»*. Aceasta este interpretare alegorică. Dacă luăm sensul aparent, pronumele *«Noi»* trimite la Allah, iar

﴿أَقْرَبُ﴾

mai aproape
Coran, al-Wāqiʿa, 56:85, fragment

este numele predicativ și cuprinde un pronume subînțeles care trimite la Allah. Apropierea ar fi atunci a lui Allah, Preaputernicul și Preamăritul. Se știe însă că voi, Ahl al-Sunna, nu spuneți aceasta: că Allah Preaînaltul S-ar apropia prin Ființa Sa de persoana aflată pe moarte, până ar fi în locul ei. Aceasta nu poate fi, căci este părerea celor care susțin sălășluirea Lui în făpturi,

neagă înălțimea lui Allah și spun că El este prin Ființa Sa în orice loc; voi respingeți aceasta cu cea mai mare tărie."

„Așadar, ce spuneți voi, Ahl al-Sunna? Nu spuneți că

﴿نحن أقرب إليه﴾

Noi suntem mai aproape de el,
Coran, al-Wāqiʿa, 56:85, fragment

adică de persoana aflată pe moarte, înseamnă *«prin îngerii Noștri»*, că îngerii vin la cel mort și îi iau sufletul? Nu este aceasta interpretare alegorică?"

Răspundem: răspunsul este ușor, laudă lui Allah! Cei care vin la persoana aflată pe moarte sunt îngerii:

﴿حَتَّىٰٓ إِذَا جَآءَ أَحَدَكُمُ ٱلْمَوْتُ تَوَفَّتْهُ رُسُلُنَا وَهُمْ لَا يُفَرِّطُونَ﴾

Până când, dacă unuia dintre voi îi vine moartea, trimișii Noștri îi iau sufletul și nu neglijează nimic;
Coran, al-Anʿām, 6:61, fragment

﴿وَلَوْ تَرَىٰٓ إِذِ ٱلظَّٰلِمُونَ فِي غَمَرَٰتِ ٱلْمَوْتِ وَٱلْمَلَٰٓئِكَةُ بَاسِطُوٓا۟ أَيْدِيهِمْ أَخْرِجُوٓا۟ أَنفُسَكُمُ﴾

Dacă i-ai vedea pe cei nedrepți în chinurile morții, iar îngerii își întind mâinile: «Scoateți-vă sufletele!».
Coran, al-Anʿām, 6:93, fragment

Îngerii sunt deci cei care vin la persoana aflată pe moarte.

Tot în verset este ceva care arată că nu se intenționează apropierea lui Allah Însuși, Slavă Lui, Preaînaltul:

﴿وَنَحْنُ أَقْرَبُ إِلَيْهِ مِنكُمْ وَلَٰكِن لَّا تُبْصِرُونَ﴾

Noi suntem mai aproape de el decât voi, dar voi nu vedeți.
Coran, al-Wāqiʿa, 56:85

Aceasta arată că cel apropiat este prezent, însă nu-l vedem, fiindcă îngerii sunt o lume nevăzută, a căror stare obișnuită este să fie ascunși și nevăzuți.

Nu am scos deci versetul din sensul său aparent, fiindcă există în el o formulare care stabilește intenția. Primim cu ochii, cu capul și cu inima tot ceea ce are dovadă din Cartea lui Allah și din Sunna Trimisului Său ﷺ.

Al patrulea exemplu: adepții interpretării alegorice au spus: „Voi, Ahl al-Sunna, ați interpretat

﴿وَهُوَ مَعَكُمْ أَيْنَ مَا كُنتُمْ﴾

El este cu voi oriunde v-ați afla,
Coran, al-Ḥadīd, 57:4, fragment

spunând: *«El este cu voi prin știința Sa.»* Aceasta este interpretare alegorică, deoarece Allah Preaînaltul spune

﴿وَهُوَ مَعَكُمْ﴾

El este cu voi,
Coran, al-Ḥadīd, 57:4, fragment

iar pronumele din cuvintele Sale

﴿وَهُوَ مَعَكُمْ﴾

El este cu voi
Coran, al-Ḥadīd, 57:4, fragment

trimite la Allah. Ați interpretat deci textul și ați spus că este cu voi prin știință. Cum ne mai respingeți nouă interpretarea?"

Răspundem: nu am interpretat alegoric versetul, ci l-am explicat prin ceea ce rezultă necesar din el: știința. Niciun om care cunoaște rangul și măreția lui Allah nu poate înțelege din

﴿وَهُوَ مَعَكُمْ﴾

El este cu voi
Coran, al-Ḥadīd, 57:4, fragment

că El Însuși este cu făpturile în locurile lor. Aceasta este imposibil. Cum ar fi Allah cu tine în casă, cu altul în moschee, cu al treilea pe drum, cu al patrulea pe uscat, cu al cincilea în aer, cu al șaselea pe mare și așa mai departe? Dacă am spune aceasta, câte divinități ar exista? Ar rezulta fie că Allah este multiplu, fie că este împărțit. Allah este cu mult mai presus de aceasta! Este imposibil.

De aceea spunem: cine înțelege astfel se rătăcește în înțelegerea sa. Cine crede aceasta este rătăcit dacă urmează pe altul prin imitație și necredincios dacă i-a ajuns cunoașterea și stăruie în părerea sa. Cine le atribuie predecesorilor că sensul aparent al versetului ar fi că Allah este cu oamenii prin Ființa Sa în locurile lor minte fără îndoială despre ei.

Ahl al-Sunna wa-l-Jamāʿa spun deci: credem că Allah Preaînaltul este deasupra Tronului Său, că nimic din făpturile Sale nu-L cuprinde și că El este cu făpturile Sale, așa cum a spus în Cartea Sa, păstrând totodată credința în înălțimea Sa.

Faptul că este cu ele nu poate însemna decât că le cuprinde prin știință, putere, autoritate, auz, văz, rânduire și celelalte sensuri ale stăpânirii Sale. Cât despre sălășluirea în locurile lor ori amestecarea cu ele, așa cum spun adepții sălășluirii și unirii cu făpturile, aceasta este fals și nu poate fi sensul aparent al Cărții și Sunnei.

Nu am interpretat deci alegoric versetul și nu l-am abătut de la sensul aparent. Cel care a spus despre Sine

﴿وَهُوَ مَعَكُمْ﴾

El este cu voi
Coran, al-Ḥadīd, 57:4, fragment

este tot Cel care a spus

﴿وَهُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ﴾

El este Cel Preaînalt, Cel Măreț
Coran, al-Baqara, 2:255, fragment

și

﴿وَهُوَ الْقَاهِرُ فَوْقَ عِبَادِهِ﴾

El este Stăpânul biruitor deasupra robilor Săi.
Coran, al-Anʿām, 6:18, fragment

El este deci deasupra robilor Săi și nu poate fi în locurile lor. Totuși este cu ei, cuprinzându-i prin știință, putere, autoritate, rânduire și altele. Când această însoțire este atribuită celor vrednici de ajutor, trimișii și cei care îi urmează, ea implică, pe lângă cuprinderea prin știință și putere, și ajutor și sprijin.

Lauda I se cuvine lui Allah: nu am scos această formulare din sensul aparent ca să ni se poată impune aceasta. Shaykh al-Islām, Allah să aibă milă de el, a arătat în cărțile sale scurte și întinse că nu există contradicție între realitatea însoțirii și înălțimea lui Allah, Slavă Lui, Preaînaltul. A spus: pentru că *„Nimic nu este asemenea lui Allah”* în toate atributele Sale, El este înalt în apropierea Sa și apropiat în înălțimea Sa.

A mai spus: oamenii zic *„Am tot mers, iar luna era cu noi”*, deși luna este pe cer; totuși ei spun *„cu noi”*. Dacă aceasta este posibilă în privința făpturii, cu atât mai mult în privința Creatorului.

Ceea ce contează este că noi, Ahl al-Sunna, nu am spus și nu spunem niciodată că sensul aparent al versetului este cel înțeles de voi și că l-am abătut de la el. Spunem că versetul înseamnă că

El, Slavă Lui, este în mod real cu făpturile Sale, într-un fel care I se cuvine, cuprinzându-le prin știință, putere, autoritate, rânduire și altele. Textele despre însoțire și cele despre înălțime nu se pot împăca decât astfel, iar Allah, Slavă Lui, Preaînaltul, Își explică unele cuvinte prin altele.

Al cincilea exemplu: adepții interpretării alegorice au spus: „S-a stabilit că Profetul ﷺ a spus:

«Allah Preaînaltul a spus: Cine se arată vrăjmaș unui prieten al Meu, i-am vestit război. Robul Meu nu se apropie de Mine prin ceva mai iubit Mie decât cele pe care i le-am făcut obligatorii. Robul Meu continuă să se apropie de Mine prin fapte de bunăvoie până ce îl iubesc. Când îl iubesc, sunt auzul cu care aude, văzul cu care vede, mâna cu care apucă și piciorul cu care merge. Dacă Îmi cere, îi voi dărui negreșit; dacă Îmi cere ocrotire, îl voi ocroti negreșit.»

Voi, Ahl al-Sunna, spuneți oare că Allah devine în mod real auzul, văzul, mâna și piciorul celui pe care îl iubește? Dacă nu spuneți aceasta, ați abătut hadisul de la sensul său aparent, căci Allah spune: *«Sunt auzul cu care aude, văzul cu care vede, mâna cu care apucă și piciorul cu care merge.»*"

Răspundem: nimeni nu înțelege că sensul aparent al hadisului ar fi acesta, adică Allah ar deveni în mod real auzul, văzul, piciorul și mâna omului. Numai cineva cu înțelegere greoaie ori cu inima întunecată de imitație sau de o pretenție falsă ar înțelege așa ceva.

Hadisul nu arată în niciun fel că realitatea auzului, văzului, piciorului și mâinii omului este Allah, Preaputernicul și Preamăritul; departe este El de aceasta! Citește hadisul: *„Cine se arată vrăjmaș unui prieten al Meu, i-am vestit război. Robul Meu nu se apropie de Mine prin ceva mai iubit Mie decât cele pe care i le-am făcut obligatorii."* Afirmă deci un adorator și un Adorat, pe cineva care se apropie și pe Cel de care se apropie. *„Robul Meu continuă să se apropie de Mine prin fapte de bunăvoie până ce îl iubesc"* afirmă pe Cel care iubește și pe cel iubit. *„Dacă Îmi cere, îi voi dărui negreșit"* afirmă un solicitant și pe Cel solicitat, un Dăruitor și pe cel căruia i se dăruiește. *„Dacă Îmi cere ocrotire, îl*

voi ocroti negreșit" afirmă pe cel care caută ocrotire și pe Cel la care o caută. Se știe că fiecare dintre cei doi este fără îndoială altul decât celălalt.

Odată stabilit aceasta, cum ar putea înțelege cineva din cuvintele lui Allah în acest hadis qudsī, *„Sunt auzul său"*, că Allah va deveni o parte a acestei făpturi care se apropie de El, caută ocrotire la El și Îi cere? Nimeni nu poate înțelege aceasta din contextul hadisului.

Sensul, înțelesul aparent și realitatea hadisului sunt că Allah, Slavă Lui, Preaînaltul, îl îndrumă pe acest om drept în auzul, văzul și strădania sa. El nu aude decât prin ajutorul lui Allah, pentru Allah și potrivit căii lui Allah; nu privește decât pentru Allah, prin ajutorul lui Allah și potrivit căii Lui; nu apucă decât pentru Allah, prin ajutorul Lui și potrivit căii Lui; și nu merge decât pentru Allah, prin ajutorul Lui și potrivit căii Lui. Acesta este sensul, realitatea și înțelesul aparent al hadisului, fără nicio interpretare alegorică, laudă lui Allah!

Al șaselea exemplu: adepții interpretării alegorice au spus: *„Voi, Ahl al-Sunna, ați interpretat spusele Trimisului ﷺ: «Inimile fiilor lui Ādam sunt între două Degete dintre Degetele Celui Milostiv», spunând că Allah, Slavă Lui, Preaînaltul, rânduiește inimile. Inimile nu pot fi între două Degete ale Mâinii, căci aceasta ar implica sălășluirea și faptul că Degetele lui Allah se află în pieptul fiecărui om."*

Răspundem: aceasta este o minciună despre predecesori. Ei n-au făcut această interpretare și n-au spus că hadisul ar fi o exprimare indirectă a autorității lui Allah Preaînaltul și a rânduirii inimilor. Au spus: afirmăm că Allah Preaînaltul are Degete și că fiecare inimă dintre fiii lui Ādam se află în mod real între două dintre Degetele Sale. Aceasta nu implică nicidecum sălășluirea, căci aflarea între două lucruri nu impune atingerea și contactul direct. Priviți:

﴿وَٱلسَّحَابِ ٱلۡمُسَخَّرِ بَيۡنَ ٱلسَّمَآءِ وَٱلۡأَرۡضِ﴾

Și norii supuși între cer și pământ.
Coran, al-Baqara, 2:164, fragment

Impune această exprimare ca norii să fie lipiți de cer și de pământ? Nu. Toate inimile fiilor lui Ādam, după cum a spus Profetul nostru ﷺ, făptura care Îl cunoaște cel mai bine pe Allah, sunt între două Degete dintre Degetele Celui Milostiv. Aceasta nu impune ca El să atingă aceste inimi. Spunem cum a spus Profetul nostru, spunem că este în mod real și că nu există aici interpretare alegorică.

Afirmăm totodată că Allah Preaînaltul rânduiește aceste inimi cum voiește, așa cum se arată în hadis. Și spunem: *„O, Allah, Cel care rânduiești inimile, îndreaptă inimile noastre spre ascultarea Ta!"*

Al șaptelea și ultimul exemplu: *„Piatra Neagră este Dreapta lui Allah pe pământ."* Adepții interpretării alegorice au spus: *„Voi interpretați acest hadis, căci nu puteți spune că piatra este Mâna lui Allah."*

Răspundem: aceasta este adevărat; nimeni nu poate spune despre Piatra Neagră că este Mâna lui Allah, Preaputernicul și Preamăritul. Dar înainte să răspundem spunem că acest hadis este neautentic și nu este stabilit de la Profet ﷺ. Ibn al-ʿArabī a spus: *„Este un hadis fals."* Ibn al-Jawzī a spus în al-ʿIlal al-mutanāhiya: *„Este un hadis care nu este autentic."* Shaykh al-Islām Ibn

Taymiyya, Allah să aibă milă de el, a spus: *„A fost relatat de la Profet ﷺ cu un lanț care nu este stabilit."*

Prin urmare, acesta nu constituie o obiecție împotriva Ahl al-Sunna wa-l-Jamāʿa, fiindcă nu este autentic de la Profet ﷺ. Shaykh al-Islām a spus însă că este cunoscut ca spusă a lui Ibn ʿAbbās.

Totuși, nici astfel nu dă sensul pretins de aceștia, că Piatra Neagră ar fi Dreapta lui Allah. El a spus *„Dreapta lui Allah pe pământ"*, introducând o precizare. Shaykh al-Islām Ibn Taymiyya, Allah să aibă milă de el, a spus: *„Vorbirea cu precizări nu este ca vorbirea absolută."* Nu a spus numai *„Dreapta lui Allah"*, ci a spus *„pe pământ"*; se știe că Dreapta lui Allah nu este pe pământ.

În aceeași relatare, după cum o citează Shaykh al-Islām Ibn Taymiyya, mai spune: *„Cine o strânge ca pe o mână este ca și cum ar strânge Mâna lui Allah."* Comparația arată că lucrul cu care se compară nu este lucrul comparat, ci este altul decât el.

Concluzia este că Ahl al-Sunna wa-l-Jamāʿa, laudă lui Allah, nu pot abate vorbirea de la sensul aparent. Sensul aparent și realitatea vorbirii sunt ceea ce indică contextul, iar aceasta diferă după context și împrejurări.

Dacă cineva nu admite aceasta și stăruie să-i atribuie cuvântului un sens intrinsec, spunem: Ahl al-Sunna wa-l-Jamāʿa nu pot părăsi sensul despre care el pretinde că este intrinsec decât cu dovadă din Carte și Sunna. Când Cartea și Sunna indică un lucru, trebuie afirmat, fie că se potrivește cu ceea ce se numește sensul aparent, fie că diferă de acesta.

Cu toții căutăm ceea ce Allah a spus despre Sine și ceea ce Trimisul Său ﷺ a spus despre El. Dovadă este ceea ce s-a stabilit în Ṣaḥīḥ Muslim, că Allah Preaînaltul spune:

> *„Robul Meu, am flămânzit și nu M-ai hrănit... Robul Meu, am fost bolnav și nu M-ai vizitat..."*

El spune: *„Cum să Te hrănesc, când Tu ești Domnul lumilor? Cum să Te vizitez, când Tu ești Domnul lumilor?"* Allah, Preaputernicul și Preamăritul, spune: *„Nu ai știut că robul Meu cutare a flămânzit și nu l-ai hrănit... că s-a îmbolnăvit și nu l-ai vizitat?"* Acest hadis

ne arată limpede că ceea ce se află în Carte și Sunna dintre cele pe care El Și le-a atribuit este adevărat în sensul aparent, în afară de cazul în care Allah și Trimisul Său au arătat abaterea de la el. Dacă au arătat această abatere, noi o primim.

Acest ultim hadis este o dovadă limpede că este oprită interpretarea alegorică fără dovadă din Carte și Sunna. Ne vom opri aici, de teama prelungirii.

Lauda I se cuvine lui Allah, Domnul lumilor. Allah să-l binecuvânteze și să-i dăruiască pace Profetului nostru Muḥammad, familiei sale și tuturor companionilor săi.

Statutul trimiterii zakāt al-fiṭr în Afganistan

În numele lui Allah, Cel Milostiv, Cel Îndurător.
Text atribuit unei fatwa a shaykhului Muḥammad ibn ʿUthaymīn despre proiectul trimiterii zakāt al-fiṭr în Afganistan:

„Da, am auzit că există un împuternicit care primește bani de la oameni și are împuterniciți în Afganistan ori Pakistan. Ei cumpără acolo alimente cu banii primiți și le împart săracilor de acolo la timpul scoaterii zakāt-ului. Acesta este un proiect nou și bun, datorită folosului său, căci nevoia oamenilor de acolo este mai mare decât nevoia lor de aici."

Sursă indicată: Majmūʿat durūs wa-fatāwā al-Ḥaram al-Makkī, vol. 2, p. 287. Pregătit de Rizq Ḥusayn, Ḥusayn Zahrān și Musʿad Shaʿīr.

„Frate, participă la acest proiect recomandat de marii învățați ai Regatului, printre care, după cum vezi, shaykh Ibn ʿUthaymīn. Poți lua legătura cu birourile de servicii ale mujahidinilor pentru a contribui în acest an, 1413 H."

Rectificarea manuscrisă a autorului

„În numele lui Allah, Cel Milostiv, Cel Îndurător. Această fatwa despre trimiterea zakāt al-fiṭr în Afganistan ne este atribuită greșit. Noi nu susținem trimiterea ei în Afganistan sau în altă parte, ci susținem să fie dată săracilor din localitatea în care se află cel care o plătește.

Culegerea Durūs wa-fatāwā al-Ḥaram al-Makkī cuprinde greșeli mari; să nu vă lăsați înșelați de ea." Acestea le-a spus și scris Muḥammad al-Ṣāliḥ al-ʿUthaymīn, la 24/8/1413 H.

Îndemn la dăruire

„Frate musulman, proiectele de binefacere din țările musulmane au nevoie de sprijinul tău. Participă, așadar, prin instituțiile competente, la sprijinirea acestor proiecte.

Nu este nicio problemă să contribui din zakāt, după cum ar fi spus shaykh Muḥammad ibn ʿUthaymīn: *«Prin calea lui Allah se înțeleg toate căile binelui.»*"

Sursă indicată: Majmūʿat durūs al-Ḥaram al-Makkī, vol. 2, p. 365. Pregătit de Rizq Ḥusayn, Ḥusayn Zahrān și Musʿad Shaʿīr.

Rectificarea manuscrisă a autorului

„În numele lui Allah, Cel Milostiv, Cel Îndurător. Ceea ce se transmite de la mine, că prin cuvintele lui Allah Preaînaltul despre cei îndreptățiți la zakāt,

﴿وفي سبيل الله﴾

pe calea lui Allah,
Coran, al-Tawba, 9:60, fragment

s-ar înțelege toate căile binelui, nu este autentic. Exemplarul din care s-a preluat are o lipsă vădită pentru cel care cercetează capitolul.

Părerea mea este că expresia lui Allah Preaînaltul despre cei îndreptățiți la zakāt,

﴿وفي سبيل الله﴾

pe calea lui Allah,
Coran, al-Tawba, 9:60, fragment

privește în mod special jihadul pe calea lui Allah, nu proiectele de binefacere. Nu este permis să fie folosit zakāt-ul pentru construirea moscheilor și școlilor, repararea drumurilor, săparea

fântânilor pentru adăparea oamenilor și cele asemenea. Pentru acestea se folosesc donațiile, milosteniile recomandate și bunurile de binefacere înzestrate în acest scop și cele asemenea."

Acestea le-a spus și scris Muḥammad al-Ṣāliḥ al-ʿUthaymīn, la 28/8/1413 H.

Asmāʾ Allāh wa-ṣifātuhu wa-mawqif ahl al-sunna minhā

Numele și atributele lui Allah în înțelegerea Ahl al-Sunna

Principiile Ahl al-Sunna wa-l-Jamāʿa privind numele și atributele lui Allah, cu lămurirea deosebirii dintre sensul textului, denaturare, asemănare și precizarea modalității.

Autor: Muḥammad ibn Ṣāliḥ al-ʿUthaymīn

Traducere în limba română

Institutul Tawhid

INSTITUTUL TAWHID

tawhid.ro